

OECD komiteju un darba grupu prioritātes un aktualitātes

Ārējo attiecību komiteja (*External Relations Committee*)

Ārējo attiecību komitejas kompetencē ir OECD attiecības ar valstīm ārpus OECD, kā arī ar starptautiskajām organizācijām un forumiem (ANO, G20, G7 u. c.). OECD ārējo attiecību mērķis ir saskaņā ar OECD Globālo attiecību stratēģiju (2021.g.) izplatīt OECD standartus un politikas globālā mērogā, tādējādi veidojot vienlīdzīgus noteikumus globālajā ekonomikā. OECD standartu un politiku izplatīšana notiek, valstīm pievienojoties OECD juridiskajiem instrumentiem (rekomendācijām), kā arī iesaistoties OECD komiteju darbā.

Reaģējot uz Krievijas Federācijas (KF) karu Ukrainā, OECD nekavējoties pārtrauca sadarbību ar KF (t.sk., formāli izbeidza KF iestāšanās procesu OECD, kurš tika apstādināts 2014.gadā, slēdza OECD biroju Maskavā, pārtrauca projektus un darbu ar KF OECD formātos).

Tāpat OECD pauž stingru atbalstu sadarbības veicināšanai ar Ukrainu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, t.sk., pamatojoties uz Ukrainas premjerministra š.g. jūlijā iesniegto oficiālo pieteikumu iestāties OECD. OECD š.g. jūnijā atklāja biroju Ukrainā (tas pagaidām strādā, atrodoties Parīzē, bet to plānots pārcelt uz Kijevu, līdzko ļaus apstākļi), kā arī OECD izveidoja Ukrainas *digital hub* – tiešsaistes platformu¹, kas apkopo OECD analīzi par kara ietekmi, kā arī OECD sniegto atbalstu Ukrainas reformu īstenošanā. OECD koordinācijā ar Eiropas Savienību, citām starptautiskajām organizācijām un valdībām gatavojas sniegt ieguldījumu Ukrainas pēckara atjaunošanā.

Tāpat notika būtisks progress OECD stratēģiskā ietvara darbam ar Ķīnu īstenošanā. Pēc Stratēģiskā ietvara pieņemšanas 2021.gadā turpinājās diskusijas par konkrētām tematiskajām jomām OECD Neformālās pārdomu grupas par Ķīnu ietvaros. Rezultātā tika pieņemts dokuments, kurš sistematizē sadarbības jomas, pirmkārt, kur sadarbība turpināma (globālie publiskie labumi, piemēram, klimats un nodokļi), otrkārt, jomas, kur sadarbība notiek, ņemot vērā OECD intereses, treškārt, jomas, kur OECD padziļina savu analītisko kapacitāti par Ķīnu, kā arī, ceturtkārt, jomas, kurās OECD sadarbojas ar trešajām valstīm, lai palīdzētu pretstāvēt Ķīnai (infrastruktūra u.c.).

Jāpiemin arī OECD uzsāktais darbs pie sadarbības ar Āfriku formulēšanas, kas tika uzsākts 2022. gada Ministru sanāksmē. Plānots veidot sadarbību, kas pamatojas OECD ekspertīzē un salīdzinošajās priekšrocībās, Āfrikas puses vajadzībās, neaizmirstot OECD vērtības un Āfrikas valstu nostāju esošajos ģeopolitiskajos apstākļos. Pakāpeniska, uz Āfrikas vajadzībām, uz OECD ekspertīzi un vērtībām balstīta sadarbība. OECD tas ļauj izplatīt naratīvus par pārtikas krīzes iemesliem, uzsverot KF kara dramatiskās sekas pārtikas nepietiekamībai un globālajai ekonomiskajai lejupslīdei.

Latvija turpina izmantot OECD platformu, lai veicinātu attīstību Latvijai prioritārajos reģionos kā Centrālāzijas un Austrumu partnerības valstis:

- Latvija piedalās OECD Eirāzijas konkurētspējas reģionālās programmas darbā, nodrošinot pārstāvību programmas konsultatīvajā padomē. Reģionālās programmas mērķis ir stiprināt šo valstu institūcijas, veicināt tirgus ekonomikas attīstību un ilgtspējīgu attīstību. Jo īpaši būtiski stiprināt OECD sadarbību ar reģionu KF kara apstākļos, kas īpaši aktualizē nepieciešamību

¹ <https://oecd.org/ukraine-hub/en/>

dažādot valstu eksporta tirgus, piegādes ķēdes un veicināt enerģētisko neatkarību no KF. Svarīgi veidot Eirāzijas reģiona valstu strukturētu sadarbību ar OECD, veicinot tuvošanos OECD standartiem un labajai praksei.

- Latvijas sniegtais finansiālais ieguldījums OECD un Ukrainas Saprašanās memoranda un Rīcības plāna īstenošanā, atbalstot Ukrainas decentralizācijas reformu īstenošanu, tika adaptēts, lai to varētu īstenot arī esošajā situācijā Ukrainā.
- Latvijas eksperti aktīvi piedalās citu donoru finansētos OECD projektos. Ekonomikas ministrijas eksperts piedalās OECD projektā par MVU digitalizāciju Moldovā un Ukrainā (projekts Ukrainā kara dēļ tika pārtraukts). Valsts kancelejas, KNAB eksperti piedalās Austrumu partnerības valstu pretkorupcijas izvērtējumos, nododot Latvijas pieredzi.

Ekonomiskās politikas komiteja (*Economic Policy Committee – EPC*)

Zem šīs komitejas darbojas divas darba grupas, kurās atbildīgā ir Finanšu ministrija – Makroekonomikas un strukturālās politikas analīzes darba grupa (*Working Party No. 1 on Macroeconomic and Structural Policy Analysis*) un Īstermiņa ekonomisko prognožu darba grupa (*Working Group on Short-Term Economic Prospects*).

EPC darbības virsmērķis ir sabalansētas un ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes veicināšana, ievērojot sociālos un vides aspektus. Komiteja sniedz ieguldījumu atbildīgas strukturālās, fiskālās un monetārās politikas veidošanā un finanšu stabilitātes nodrošināšanā OECD dalībvalstīs. Ekonomiskās politikas komiteja īpašu uzmanību velta ekonomiskās situācijas analīzei pasaulē un OECD valstīs, kā arī izstrādā nepieciešamo reformu un valdības politikas pasākumu virzienus dalībvalstīm. Turklāt Ekonomiskās politikas komitejas ietvaros pastiprināta uzmanība tiek pievērsta produktivitātes jautājumam – analīze par produktivitātes izmaiņu dinamiku un faktoriem, kas to nosaka, kā arī pasākumu, kas nodrošinātu produktivitātes izaugsmes pieaugumu, izstrāde. Produktivitātes analīze ir starp prioritārajiem jautājumiem arī Latvijā, tādējādi Finanšu ministrija regulāri seko OECD pētījumiem par produktivitāti un seko līdzī OECD Globālās produktivitātes foruma aktivitātēm un darba rezultātiem, lai attīstītu un nostiprinātu izpratni un analītisko kapacitāti par produktivitātes nozīmi, riskiem un izaicinājumiem.

Savukārt Īstermiņa ekonomisko prognožu darba grupas ietvaros Finanšu ministrija veic pārrunas ar OECD ekspertiem par makroekonomisko rādītāju izaugsmes prognozēm un vispārējās valdības budžeta datiem. Balstoties uz sniegto informāciju, OECD sagatavo vērtējumu par Latvijas ekonomisko situāciju un izstrādā ekonomiskās izaugsmes prognozes. Tāpat FM TAND, izstrādājot tautsaimniecības izaugsmes prognozes, izmanto OECD globālās ekonomiskās attīstības vērtējumu un pasaules izaugsmes prognozes, kas sniedz padziļinātu informāciju par ekonomisko attīstību ārpus Latvijas, tās izmaiņām un potenciālo ietekmi uz Latvijas ekonomikas perspektīvām.

Finanšu ministrija piedalījies WPI sanāsmēs, kur izskatīti jautājumi lai gan OECD, gan dalībvalstis sekmīgāk sagatavotos EPC sanāsmēm. WPI ierasti fokusējas uz vidēja termiņa ekonomikas perspektīvām, savukārt EPC sanāsmēs ekonomiskie procesi tiek vērtēti gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.

Periodu no 2021. gada jūlija līdz 2022. gada jūlijam var dalīt divās daļās. Līdz šā gada februāra beigām OECD uzsvars sanāsmēs bija uz Covid-19 izraisītajām negatīvajām sekām un dalībvalstu sniegtajiem atbalsta pasākumiem šo seku mazināšanai. Taču līdz ar kara sākšanos Ukrainā šā gada februāra beigās, lielāka uzmanība tiek pievērsta Eiropas Savienības dalībvalstu ekonomikai, samazinot vai pavisam pārtraucot tirdzniecību kā arī cita veida ekonomisko sadarbību ar Krieviju

un Baltkrieviju. Uz EPC sanākumi šā gada maijā tika sagatavota informācija (*country notes*) par ekonomisko un fiskālo situāciju, riskiem un gāzes tirgus politiku Latvijā.

Iesaistot atbildīgās iestādes, tika izpildīta OECD prasība validēt anketu par maksātspējas regulējumiem attiecīgajā dalībvalstī, pēc noteikta laika ES dalībvalstis, ieskaitot Latviju, tās arī aizpildīja.

OECD 2021. gadā uzsāka darbu pie pilotprojekta par Covid-19 ietekmi uz uzņēmumu produktivitāti un nodarbinātību. Dalībvalstis tika aicinātas izvērtēt iespēju sniegt vajadzīgos statistikas datus veiksmīgai projekta norisei. TAND sadarbībā ar Latvijas Banku, Valsts ieņēmumu dienestu un Centrālo statistikas pārvaldi izvērtēja iespējas sniegt vajadzīgos datus un nonāca pie lēmuma piedalīties projektā. Pilotprojekts pašlaik ir izpildes procesā.

Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komiteja (*Economic and Development Review Committee – EDRC*)

Komitejas galvenais mērķis ir uzlabot OECD valstu un OECD partnervalstu ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību, veicinot labāku izpratni par galvenajām ekonomikas problēmām un palīdzēt stiprināt ekonomikas politiku, piedāvājot valstīm rekomendācijas. EDRC aktualitātes un prioritātes:

- OECD Ekonomikas pārskatu sagatavošana par OECD valstīm un OECD partnervalstīm, ņemot vērā aktuālās situācijas analīzi un aktuālākos OECD un citu starptautisko organizāciju un akadēmiskās vides pētījumus tādās jomās kā produktivitātes veicināšana, nevienlīdzības mazināšana, digitālā transformācija, cīņa pret klimata pārmaiņām u.c.
- Laika periodā no 2021. gada jūlija līdz 2022. gada jūlijam EDRC komitejā tika prezentēts Latvijas viedoklis par OECD Ekonomikas pārskatu par Franciju, Igauniju, ASV, Lietuvu, Slovēniju, Grieķiju, Austriju un Apvienoto Karalisti. 2021. gada 13. decembrī notika EDRC sanāksme, kurā tika apspriests OECD sagatavotais Ekonomikas pārskata projekts par Latviju.
- 2022. gada 2. pusgadā OECD EDRC komitejā tiks apspriesti OECD Ekonomikas pārskati par Dienvidkoreju, Grieķiju, Vjetnamu, Čīli, Luksemburgu, Kostariku, Somiju*, Īriju*, Izraēlu*, Turciju un Poliju*².

Tūrisma komiteja (*Tourism Committee*)

Tūrisma komitejas darba stratēģiskās prioritātes atbilstoši priekšlikumam par komitejas mandātu 2022.–2026. gadam ir:

- noturīgas tūrisma ekonomikas izveide pēc Covid-19 krīzes;
- atbalsts tūrisma pārejai uz ilgtspējīgu izaugsmi;
- globālās tendences tūrisma attīstībā;
- tūrisma datubāzu pieejamības veicināšana un īstenoto politikas izvērtējuma metožu izveide.

---

² ar * ir apzīmētas valstis, par kurām Latvija plāno gatavot vērtējumu, kas tiks prezentēts OECD EDRC komitejā).

Konkurences komiteja (*Competition Committee*)

Komitejas aktualizētie jautājumi pārskata periodā:

- tirdzniecība un tās attīstības ietekme uz konkurenci;
- konkurences neitralitāte un valsts, to kapitālsabiedrību iesaiste dažādos tirgos;
- ekonomisko jautājumu nozīme dominējošā stāvokļa konkurences pārkāpumu izmeklēšanā, apvienošanās un tirgus uzraudzību izpētē;
- konkurences uzraudzība un regulācija digitālajos tirgos.

2022. gada 24. marta Konkurences komitejas attālinātajā ārkārtas sanāksmē tika izskatīti sekojoši jautājumi:

- OECD darba prioritātes un budžeta projekts, kurā DV akceptēja, ka budžeta samazināšanas gadījumā resursi prioritāri tiek novirzīti pasākumiem, kas sniedz ieguvumu visām DV kopumā (nevis kādai no DV individuāli), kā arī tiku saglabāti izvēlētie prioritārie virzieni, samazinot atsevišķus plānotos pasākumus;
- Saistībā ar plānu uzsākt sarunas par jaunu dalībvalstu uzņemšanu (Argentīnas, Brazīlijas, Bulgārijas, Horvātijas, Peru un Rumānijas), tika akceptēti Uzņemšanas pamatprincipi (*Accession Core Principles*), piemērojot visām vienotu pieeju (neizvirzot papildu specifiskas prasības kādai no kandidātvalstij). Nākamais solis būs metodoloģijas izstrāde.
- Kopā ar Lietuvu un Igauniju gatavots uzsaukums OECD par Krievijas Federācijas un Baltkrievijas izslēgšanu no OECD darba grupām.

Patērētāju aizsardzības politikas komiteja (*Committee on Consumer Policy – CCP*)

CCP 2021.–2022. gadā izstrādāja un publicēja šādus pārskatus:

- Patērētāju finansiālo zaudējumu novērtējums e-komercijā³ (*Measuring financial consumer detriment in e-commerce*);
- E-komercijas vietņu loma patērētāju aizsardzībā: valstu un uzņēmēju pētījums⁴ (*The role of online marketplaces in protecting and empowering consumers: Country and business survey findings*);
- Patēriņa preču drošuma saistību vadlīnijas⁵ (*Policy guidance on consumer product safety pledges*);

Pašlaik fināla izstrādes fāzē ir šādi dokumenti:

- Tiešsaistes līguma noteikumu efektivitātes veicināšana;
- *Dark Commercial Patterns* jeb tiešsaistes patērētāju lēmumu pieņemšanas ietekmes tehnikas.

³ https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/measuring-financial-consumer-detriment-in-e-commerce_4055c40e-en

⁴ https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/the-role-of-online-marketplaces-in-protecting-and-empowering-consumers_9d8cc586-en

⁵ https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/policy-guidance-on-consumer-product-safety-pledges_055a8a15-en

Rūpniecības, inovāciju un uzņēmējdarbības komiteja (*Committee on Industry, Innovation and Entrepreneurship – CIIE*)

Ekonomikas ministrijas pārstāvji regulāri piedalījās CIIE un Mazo un vidējo uzņēmēju un uzņēmējdarbības darba grupas rīkotajās sanāksmēs, sniedzot informāciju par Latvijas atbalstu uzņēmējiem COVID-19 krīzes pārvarēšanai un nodrošinot informācijas apkopošanu un iesniegšanu OECD dažādu izpētes projektu realizēšanai un pārskatu publicēšanai, piem., par finansējuma pieejamību mazajiem un vidējiem uzņēmējiem.

Latvijai ir svarīgi līdzdarboties CIIE un Mazo un vidējo uzņēmēju un uzņēmējdarbības darba, lai veicinātu elastīgas, ilgtspējīgas un uz iekļaujošu izaugsmi vērstas politikas veidošanu uzņēmēju un uzņēmējdarbības vides attīstībai, tajā skaitā veicinot konkurētspēju, inovāciju, produktivitāti un digitālās prasmes, kā arī izzināt labāko pieredzi citu OECD dalībvalstu vidū.

OECD darbs un OECD valstu pieredze sniedz iespējas Latvijas ekspertiem to izmantot nacionālās uzņēmējdarbības politikas izstrādē. Kā piemēru var minēt 2021.gadā apstiprināto Latvijas Viedās industrializācijas stratēģiju, kas veido Latvijas Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna pamatu.

CIIE darba stratēģiskās prioritātes atbilstoši priekšlikumam par komitejas mandātu 2022.–2026. gadu periodam ir:

- uzņēmējdarbības dinamika – fokuss uz uzņēmumu dibināšanu, jaunuzņēmumu attīstību, uzņēmumu izaugsmi;
- produktivitātes izaugsmes virzītājfaktori un saikne starp produktivitāti un uzņēmējdarbības struktūru, atalgojuma nevienlīdzību un kompromisiem politikas veidošanā;
- digitālo un jaunāko tehnoloģiju ieviešana;
- globalizācija, t.sk., attiecībā uz GVCs lomu;
- inovācijas un industriālās politikas loma ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai;
- industriālās politikas pielāgošana tirgus un globālajai situācijai;
- ekonomikas un uzņēmējdarbības noturības (*resilience*) veicināšana.

CIIE Latvija kā savas prioritātes ir norādījusi produktivitātes izaugsmi, industriālās politikas īstenošanu, finansējuma pieejamības veicināšanu uzņēmumiem, jaunuzņēmumu attīstībai labvēlīgas vides nodrošināšanu, atbalstu jaunu, t.sk., videi draudzīgu, tehnoloģiju izstrādei, digitālo transformāciju, kā arī īstenoto atbalsta politikas izvērtējuma metodikas kritēriju izstrādi, tai skaitā ņemot vērā Covid-19 krīzes ietvaros gūtās mācības.

2021. gadā Latvija līdztekus citām OECD valstīm atbalstīja OECD Mazo un vidējo uzņēmumu un uzņēmējdarbības darba grupas (WPSMEE) pārveidi par OECD pastāvīgo komiteju, ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu nozīmīgumu tautsaimniecības attīstībā, ko īpaši akcentēja Covid-19 krīze.

Tirdzniecības komitejas Eksporta kredītu darba grupa (*Working Party on Export Credits and Credit Guarantees*)

Darba grupas ietvaros 2021.gadā tika uzsākts darbs pie Vienošanās par oficiāli atbalstītajiem eksporta kredītiem pārskatīšanas jeb modernizācijas, kuras mērķis ir pielāgot OECD eksporta kredītu regulējošā ietvara normu prasības situācijai starptautiskajos finanšu tirgos, lai OECD valstu

eksportējošajiem uzņēmumiem varētu nodrošināt konkurētspējīgus eksporta kredītu darījumu nosacījumus. Papildus OECD Eksporta kredītu darba grupas ietvaros pārskata periodā turpinājās darbs pie OECD Rekomendācijas par kukuļošanas apkarošanu oficiālajos eksporta kredītos īstenošanas uzraudzības, kā arī pie nosacījumu īstenošanas atbilstoši OECD Rekomendācijai par ilgtspējīgiem eksporta kredītu darījumiem.

Digitālās ekonomikas politikas komiteja (*Committee on Digital Economy Policy – CDEP*)

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar CDEP ir:

- digitālo jautājumu horizontālie projekti (izvērtējums par digitālās jomas ietekmi nozarēs);
- digitālās transformācijas jautājumi;
- datos virzītas ekonomikas attīstība un datu inovācijas;
- digitālās drošības jautājumi;
- digitālo prasmju attīstība.

Nākamā CDEP sanāksme plānota virtuāli 2022. gada 27.–28. septembrī.

2022. gada 13.–16. decembrī Kanāriju salās plānota OECD Digitālās ekonomikas politikas komitejas ministru līmeņa sanāksme. Sanāksmes tēma “Veicināt ilgtermiņa atveseļošanu un ekonomikas izaugsmi, veidojot uzticamu, ilgtspējīgu un iekļaujošu digitālo nākotni”. VARAM ir iesaistīts ministru sanāksmes deklarācijas sagatavošanā.

Digitālās ekonomikas drošības darba grupa (*Working Party on Security in the Digital Economy*)

Darba grupas aktuālie projekti ietver datu pārvaldības, privātuma uzlabošanas un jauno tehnoloģiju jomas. Darba grupa ir izstrādājusi četrus ieteikumu projektus par digitālo drošību. To mērķis ir pārskatīt un aizstāt 2015. gada ieteikumu par digitālās drošības riska pārvaldību ekonomiskajai un sociālajai labklājībai.

Darba grupa ir strādājusi ar OECD digitālās drošības politikas ietvara projektu kibernetikas drošības labklājībai, kura mērķis ir palīdzēt politikas veidotājiem izprast kibernetikas ekonomisko un sociālo dimensiju, palielināt izpratni par OECD pieeju digitālās drošības politikai un mudināt izmantot OECD digitālās drošības ieteikumus, lai izstrādātu labāku politiku.

Reģionālās attīstības politikas komiteja (*Regional Development Policy Committee – RDPC*)

VARAM pārstāvis piedalās RDPC klātienē un attālinātajās sanāksmēs, kas sniedz iespējas apmainīties ar labo praksi tādās jomās kā ekonomiskās izaugsmes veicināšana reģionos, tai skaitā inovatīvi pārvaldes risinājumi, atbalsta instrumenti ekonomikas veicināšanai reģionālajā un vietējā līmenī, prasmju attīstīšanai, kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgtspējīgas teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, kā arī teritoriju attīstības analīze, monitorings, datu pieejamība.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar RDPC ir:

- ekonomiskās izaugsmes veicināšana pašvaldībās un reģionos, t.sk. darbaspēka piesaiste reģionos ārpus galvaspilsētas (īres mājokļu pieejamība reģionos kā priekšnoteikums reģionālajai attīstībai; pašvaldību atbalsts mājokļu pieejamībai un īres mājokļu attīstībā);
- administratīvi teritoriālās struktūras pilnveidošana, veidojot pašvaldības ap attīstības centru funkcionālo teritoriju (jeb ikdienas svārstmigrāciju), sekmējot pilsētu un lauku mijiedarbību;
- teritoriālās attīstības analīze, t.sk. attīstības centru potenciāla reģionālajā attīstībā, ietekmes un pašvaldību administratīvo robežu noteikšanā novērtēšanai;
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana, ņemot vērā demogrāfiskos izaicinājumus, t.sk. viedās pašvaldības, izmantojot digitālos risinājumus, reģionālās mobilitātes uzlabošana;
- kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgtspējīgā teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, t.sk. klimata pārmaiņas, pakalpojumu efektivitāte;
- reģionālā nodokļu fonda veidošana pašvaldībām (IIN un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas pilnveidošana jaunu ieņēmumu jeb pieauguma efektīvākai izmantošanai).

Laikā no 2022. gada 28.–30. septembrim Īrijā notiks 13. OECD Lauku attīstības konference (*The 13th OECD Rural Development Conference*), kurā plānota diskusija par ilgtspējīgu, noturīgu un plaukstošu lauku teritoriju veidošanu.

Nākamā Reģionālās attīstības politikas komitejas un darba grupu sanāksmes plānota 2022. gada 28. novembrī – 2. decembrī.

Vietējās ekonomikas un nodarbinātības attīstības programmas (*Local Employment and Economic Development – LEED*)

VARAM pārstāvis piedalās LEED vadītās komitejas klātienēs sanāksmēs un attālinātajās sanāksmēs, kas sniedz iespējas apmainīties ar labo praksi tādās jomās kā ekonomiskās izaugsmes veicināšana reģionos, tai skaitā inovatīvi pārvaldes risinājumi, atbalsta instrumenti ekonomikas veicināšanai reģionālajā un vietējā līmenī, prasmju attīstīšanai, kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgtspējīgas teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, kā arī teritoriju attīstības analīze, monitorings, datu pieejamība.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar LEED sakrīt ar prioritārajiem virzieniem Reģionālās attīstības politikas komitejā (RDPC).

Fiskālo lietu komiteja (*Committee on Fiscal Affairs – CFA*)

Tiešo nodokļu darba grupās:

Minētajā laika posmā norisinājās darbs šādās darba grupās – “Agresīva nodokļu plānošana” (WP 11), “Nodokļu konvencijas un saistītie jautājumi” (WP 1), “Strīdu risināšanas forums”, “Digitālās ekonomikas darba grupa (TFDE)”, “Daudznacionālo uzņēmumu aplikšana ar nodokļiem”.

- Pēc 2021. gada 1. jūlijā notikušās OECD Iekļaujošās platformas sanāksmes, kurā vienojās par starptautisko uzņēmumu nodokļu noteikumu pamata elementiem (Pīlārs I un II), turpinājās darbs pie abu Pīlāru tehnisko risinājumu dokumentiem.
- Pīlārs I paredz pārskatīt noteikumus attiecībā uz to, kur maksājami nodokļi un kāda peļņas daļa ir attiecināma uz attiecīgo jurisdikciju, kas risinātu digitalizācijas radītos nodokļu

uzlikšanas problēmjautājumus. Digitālās ekonomikas darba grupa (TFDE) 2022. gada laikā strādāja pie vairāku dokumentu izstrādes:

- darbs pie Daudzpusējās konvencijas struktūras un elementiem, kā arī konkrētu nosacījumu izstrādes saistībā ar Pīlāra I ieviešanu;
- Paraugnoteikumu izstrāde par attiecināmās peļņas daļas aprēķina nosacījumiem.
  - Nodrošināta dalība 24 sanāksmēs.
- Pīlārs II paredz minimālās uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) likmes noteikšanu un ieviešanu. Darba grupā “Agresīva nodokļu plānošana” strādāja pie Pīlāra II Paraugnoteikumu pabeigšanas un to komentāru izstrādes, kā arī šo dokumentu sabiedriskās apspriešanas rezultātiem. Tika iesākts darbs pie Pīlāra II administratīvās ieviešanas jautājumiem.
  - Nodrošināta dalība 9 sanāksmēs.
- Darba grupā “Nodokļu konvencijas un saistītie jautājumi” (WP 1) turpinājās darbs pie daudzpusējās konvencijas saistībā Pīlāra II komponenta “pakļauts nodokļu uzlikšanai” (*subject to tax rule – STTR*) ieviešanas nosacījumiem.
  - Nodrošināta dalība 4 sanāksmēs.
- Nodrošināta dalība OECD Ļaunprātīgu nodokļu režīmu izvērtēšanas (FHTP) darba grupas 2022. gada 21. un 22. aprīļa sanāksmēs.
- Finanšu ministrija OECD Fiskālo lietu komitejai ir iesniegusi vairākus ikgadējos pašvērtējuma ziņojumus un anketas par ieviestajiem pasākumiem (BEPS⁶ 5, 6 un 14. aktivitātes). Šo pašvērtējumu rezultāti ir novērtēti kā atbilstoši OECD standartiem un nav saņemtas turpmākas rekomendācijas. Latvija ir saņēmusi arī citu valstu novērtējumus, kuros sniegts apstiprinājums atbilstībai standartiem un nav saņemti papildu priekšlikumi. Kā arī Latvija ir vērtējusi citu valstu atbilstību standartiem. Iesniegtas šādas pašnovērtējuma anketa:
- “Nodokļu konvencijas un saistītie jautājumi” – Nodokļu konvencijas darba grupas ietvaros iesniegta anketa par BEPS pasākumu plāna 6. aktivitāti (par Nodokļu konvenciju neatbilstošas izmantošanas novēršana).
- Turpināts darbs pie OECD BEPS minimālā standarta 6. un 14. aktivitātes ieviešanas (izmantojot daudzpusējās konvencijas nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas novēršanas pasākumu ieviešanai attiecībā uz nodokļu konvencijām – MLI). Līdz šī gada 2022. gada 30. jūnijam Latvija ir kļuvusi par MLI līgumslēdzēju pusi ar 34 valstīm un ir veikta konsolidēto tekstu par MLI ietekmi uz esošajiem divpusējiem nodokļu līgumiem saskaņošana ar 16 valstīm.

OECD Fiskālo lietu komitejas 2022. gada 9. februāra sanāksmē tika diskutēti jautājumi, kas saistīti ar komitejas darba prioritātēm, starptautisko nodokļu regulējuma reformu - Pīlāra I un Pīlāra II risinājuma ieviešanas progresu, priekšlikumiem par iekļaujošu sistēmu par oglekļa cenām un citiem aktuāliem nodokļu politikas jautājumiem.

---

⁶ “Base erosion and profit shifting” (BEPS) ir 2015. gadā OECD izstrādāts darbības plāns, kurā tiek aplūkoti jautājumi, kā novērst gadījumus, kad spēkā esošie starptautiskie nodokļu noteikumi pieļauj ar nodokli apliekamās peļņas novirzīšanu uz teritorijām, kurās nenotiek faktiskā uzņēmējdarbība. Minētais plāns ir iedalīts 15 darbībās. Uz doto brīdi ir panākts ievērojams progress identificēto jautājumu risinājumu izstrādē un ieviešanā.

Šobrīd tiek ieguldīts darbs, gatavojoties 2022. gada OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu mērķiem rekomendāciju izpildi Latvijai, kas paredzēts š.g. septembrī. Gandrīz visas 2015. gada rekomendācijas ir ieviestas un informācijas standarti sasniegti.

Patēriņa nodokļu darba grupā:

Pārskata periodā ir notikušas trīs Patēriņa nodokļu darba grupas (WP 9). Īpaša uzmanība darba grupas sanāksmēs tika pievērsta PVN krāpšanas un neatbilstības riskiem digitālajā tirdzniecībā un iespējamiem konkurences kropļojumiem, kas izriet no minētajiem riskiem. Ir apzinātas dažādas pieejas un stratēģijas šo krāpšanas un neatbilstības risku noteikšanā, kā arī apspriestas iespējas novērst un samazināt minētos riskus digitālajā tirdzniecībā. Liela uzmanība tika pievērsta nodokļu administrāciju darbam, lai uzlabotu PVN administrēšanu un mazinātu krāpšanas riskus. Lai atbalstītu PVN administrāciju atbilstības riska pārvaldības stratēģijas ir nepieciešama ciešāka administratīvā sadarbība, tostarp palīdzība nodokļu piedziņā. Tāpat ir apzināti dažādi tehnoloģiskie risinājumi PVN krāpšanas un neatbilstību apkarošanai digitālajā tirdzniecībā, piemēram, globālie e-rēķini, reāllaika datu apmaiņa ar platformām.

Nodokļu politikas analīzes un nodokļu statistikas darba grupās:

Nodrošināta dalība 2021. gada 16.–18. novembra un 2022. gada 27.–30. jūnija OECD (WP2) rīkotajās tiešsaistes sanāksmēs “*Tax Policy Analysis and Tax Statistics*”, kurās tika aplūkoti ar nodokļiem saistīti jautājumi.

Nodokļu un vides ekspertu kopējās darba grupās:

Nodrošināta dalība 2021. gada 19. novembra OECD tiešsaistē rīkotajā 34. sanāksmē “Nodokļu un vides ekspertu apvienotās sanāksmes”, kurā tika apskatīti dažādi ar vides nodokļiem saistīti jautājumi.

Nodrošināta dalība 2022. gada 17. jūnija OECD tiešsaistē rīkotajā 35. sanāksmē “OECD nodokļu un vides ekspertu apvienotā sanāksme”, kurā tika aplūkoti jautājumi saistībā ar oglekļa cenām un likmēm, uzņēmumu ienākuma nodokļiem un klimata pārmaiņām, kā arī PINE (*Policy Instruments for the Environment*) datubāzi un fosilā kurināmā subsīdiju reformu.

Tirdzniecības komiteja (*Trade committee*)

Tirdzniecības komitejas darbs ir noteikts četros virzienos – tirdzniecības liberalizācija, pakalpojumu tirdzniecība, tirdzniecība un iekšzemes politikas, kā arī eksporta kredīti.

Papildu noteiktajiem prioritārajiem virzieniem komiteja turpina analizēt globālas aktualitātes. Īpaša uzmanība tika pievērsta Krievijas agresijas pret Ukrainu ietekmes izvērtēšanai, komitejai analizējot traucējumus kritisko izejmateriālu piegāžu ķēdēs.⁷

Kopumā sabiedrībā aktivizējušās diskusijas par starptautiskās tirdzniecības nozīmi ārējo satricinājumu (kā Covid-19 pandēmija), ģeopolitisko izmaiņu un saimnieciskās darbības ietekmes uz sabiedrību un vidi kontekstā. Tādēļ komitejā ir arvien aktīvākas diskusijas par caurskatāmības un vienlīdzīgas konkurences lomu starptautiskajā tirdzniecībā; augusi interese par tirdzniecības iekļautību un vides ilgtspēju, kā arī tehnoloģiju un digitalizācijas lomu; būtiski palielinājušās bažas par piegāžu ķēžu noturību ārēju šoku gadījumā; pieaudzis dalībvalstu pieprasījums pēc savlaicīgas

---

⁷ <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/the-supply-of-critical-raw-materials-endangered-by-russia-s-war-on-ukraine-e01ac7be/>

informācijas par tirdzniecības attīstības tendencēm un gaidāmajām īstermiņa, vidēja un ilgtermiņa izmaiņām.

Tirdzniecības liberalizācijas darba virziena mērķis ir nodrošināt, ka komitejai ir nepieciešamie instrumenti, lai izprastu tirdzniecības un globālo piegāžu ķēžu attīstības virzienus un analizētu tirdzniecības politikas ietekmi. Covid-19 pandēmijas ietekmē komiteja ir spēcinājusi OECD spējas pārraudzīt un analizēt pašreizējās tirdzniecības tendences un lielāka uzmanība ir pievērsta darbam par globālajām piegāžu ķēdēm. 2022. gadā ir publicēti pievienotās vērtības tirdzniecības (TiVA) indikatori par Latviju.⁸ Digitālās tirdzniecības jautājumi ieņem arvien nozīmīgāku lomu komitejas darbā, jo īpaši pārrobežu datu plūsmu noteikumu griezumā. Komitejas ekspertīze ir būtisks pienesums diskusijām G7 un G20, kā arī Pasaules Tirdzniecības organizācijas kopējo iniciatīvu sarunās par brīvo datu plūsmu jautājumiem.

Pakalpojumu tirdzniecības jomā tiek turpināts darbs pie tirdzniecības liberalizācijas ieguvumu izpētes, īpaši pie pakalpojumu tirdzniecības ierobežotības indeksa (STRI) padziļināšanas un ģeogrāfiskās izplatības paplašināšanas. 2021. gadā starp 50 apskatītajām valstīm Latvija šajā indeksā ieņēma ceturto vietu⁹, norādot uz Latvijas atvērto pakalpojumu tirdzniecības regulējuma režīmu.

Tirdzniecības un iekšzemes politikas darba virzienā uzmanība tiek pievērsta problēmām saistībā ar godīgu konkurenci pasaules ekonomikā un tirdzniecības vēlmi pozitīvi ietekmēt plašākas sociālās prioritātes kā vide, dzimumu vienlīdzība, darba standarti u.c. Svarīgs ir komitejas darbs apskatot vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskajā tirdzniecībā, mērot valsts atbalstu dažādās rūpniecības nozarēs un analizējot tā radītos kropļojumus. 2022. gadā Komitejas darbs šajā jomā turpinājās pie izkropļojumu mērīšanas starptautiskajos tirgos attiecībā uz valdību sniegto atbalstu uzņēmumiem enerģijas resursu piegādēm, kas ir zemākas par tirgus cenām, kā arī valsts atbalstu dzelzceļa ritošo sastāvu vērtību ķēdēs.

Latvijas prioritātes darbam Tirdzniecības komitejā:

Šajā ģeopolitiskā situācijā ir svarīgi nodrošināt atvērta tirdzniecību, izvairīties no nevajadzīgiem eksporta ierobežojumiem un veicināt globālo piegāžu ķēžu dažādošanu, īpaši tās padziļinot ar līdzīgi domājošiem partneriem (piemēram, OECD dalībvalstīm). Tādēļ ir svarīga Tirdzniecības komitejas ekspertīze un OECD autoritāte, lai nodrošinātu uz faktiem balstītu diskusiju un principu popularizēšanu par brīvās tirdzniecības ieguvumiem. Būtiski, ka šāda analīze būtu saprotama plašākai publikai un iedzīvotājiem, tādēļ OECD ir jāturpina uzlabot komunikācija, piemēram, veidojot interaktīvus instrumentus un sniedzot uz OECD dalībvalstu ekonomikām balstītu analīzi.

Tirdzniecības komitejas pieredze, pētījumi un ekspertīze ir noderīga arī formulējot Latvijas intereses un nostājas ES tirdzniecības politikas jautājumos. Latviju īpaši interesējošie jautājumi ir tirdzniecības liberalizācija, tirdzniecība digitālajā ērā un pakalpojumu tirdzniecība.

Svarīgi, ka OECD Tirdzniecības komiteja turpina iesaistīties nozīmīgu globālās ekonomikas jautājumu analīzē, tādējādi sniedzot ieguldījumu mūsdienīgu starptautisko tirdzniecības noteikumu izstrādē, gan e-komercijas un digitālās tirdzniecības jomā, gan veidojot ilgtspējīgus vides un socioekonomiskos standartus.

⁸ https://www.oecd.org/sti/ind/CN2021_LVA.pdf

⁹ <https://www.oecd.org/trade/topics/services-trade/documents/oecd-stri-country-note-lva.pdf>

Investīciju komiteja (*Investment Committee*)

Aizvadītajā periodā viens no galvenajiem Investīciju komitejas darba rezultātiem ir 2022. gada jūnija Ministru padomes sanāksmē pieņemtā Rekomendācija par ārvalstu tiešu investīciju kvalitāti ilgtspējīgai attīstībai (*OECD Recommendation on FDI Qualities for Sustainable Developments*). Rekomendācijas pamatā ir atziņa, ka ārvalstu tiešajām investīcijām ir būtiska loma ceļā uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Svarīga ir ne tikai investīciju kvantitāte, bet arī kvalitāte. Par kvalitatīvām var uzskatīt investīcijas, kas atnes valstij uzlabojumus īpaši šajās četrās jomās: produktivitāte un inovācijas; kvalitatīvas darbvietas un prasmes; dzimumu līdztiesība; oglekļa emisijas.

Rekomendācijas ieviešanai tāpat tika izveidots palīgdokuments Politiku rīkkopa ārvalstu tiešo investīciju kvalitātei (*FDI Qualities Policy Toolkit*), kuru valsts pārvalde var izmantot aktuālo politiku izvērtējumam un jaunu reformu izstrādāšanai, lai maksimizētu ārvalstu investīciju pozitīvo ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā. Tāpat OECD aicina šo politiku rīkkopu izmantot valstu un reģionu ekonomikas sociālās situācijas izvērtējumos, tai skaitā attīstības sadarbības kontekstā. Šim nolūkam ir izstrādāts atsevišķs dokuments Ārvalstu tiešo investīciju kvalitātes ceļvedis attīstības sadarbībai (*FDI Qualities Companion Guide for Development Cooperation*).

Atbildīgas uzņēmējdarbības darba grupa (*Working Party on Responsible Business Conduct*)

Darba grupa strādā pie OECD vadlīniju multinacionāliem uzņēmumiem un to īstenošanas procedūru aktualizācijas.

Transports un satiksme

Starptautiskais transporta forums (*International Transport Forum – ITF*)

2022. gada 4. maijā notika ITF Transporta vadības grupas ārkārtas sesija saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā, kurā tika apstiprināts līdzīgi domājošo valstu paziņojums par Krievijas karu Ukrainā un Krievijas, Baltkrievijas darbu ITF ierobežojošu pasākumu kopums. Pasākumi neietver liegumu dalībai formālajās darba grupās vai Samita ministru sesijā, kā arī Krievijas un Baltkrievijas dalības izbeigšanu organizācijā. Abas valstis joprojām piedalījās visās formālajās darba grupās, kurās pauž neapmierinātību ar citu valstu lēmumiem, un obligātās dalības maksas no šīm valstīm ITF joprojām pieņem.

Jāatzīmē arī tas, ka nebija vienprātības par Ukrainas jautājuma atspoguļošanu ITF ministru Samita darbā, tādēļ notika tikai ministru diskusija par kara nosodīšanu un Ukrainas transporta infrastruktūras atjaunošanu, taču 2022.gada Samita ministru deklarācijā Ukrainas jautājums nav iekļauts vispār. Lielā mērā šos procesus bloķē vai neveicina ITF Ģenerāļsekretārs.

Darba grupa par starptautisko mobilitātes iniciatīvu (*Working party on OECD initiative for safe international mobility*)

2021. gada 31. maija OECD Ministru padomes laikā tika apstiprināta OECD iniciatīva par vadlīnijām drošas starptautiskas mobilitātes nodrošināšanai Covid-19 pandēmijas apstākļos, kuru sagatavošanā līdztekus OECD un citu valstu pārstāvjiem piedalījās arī Latvijas eksperti. Šādu

vienotu globālā mēroga principu pieejamība ir svarīgs priekšnosacījums valstu robežu atvēršanai starptautiskajam tūrismam.

Pārskata periodā Satiksmes ministrijas eksperti piedalījās OECD foruma par starptautisko mobilitātes iniciatīvu vebināros – 2021. gada 29. oktobrī, 29. novembrī, 2022.gada 28. janvārī un 4. februārī.

Nodarbinātības, darba un sociālo lietu komiteja (*Employment, Labour and Social Affairs Committee – ELS*)

Kopš Latvijas iestāšanās procesa uzsākšanas Labklājības ministrija aktīvi sadarbojas ar OECD Nodarbinātības, darba un sociālo lietu direktorātu (ELS), gan piedaloties regulārajās komitejas (ELSAC) sesijās (pārskata periodā notika 139.sesija (2021. gada 14., 19., un 22. oktobrī) un 141.sesija (2022. gada 6.–7. aprīlī)), gan ELS pārraudzībā esošo darba grupu sanāksmēs (Nodarbinātības darba grupa, Migrācijas darba grupa, Sociālās politikas darba grupa). Pārskata periodā Labklājības ministrijas pārstāvis piedalījies arī apvienotajā ELSAC un Publiskās pārvaldības komitejas sesijā (01.02.2022.) par OECD Jauniešu rekomendāciju. Kopš Krievijas uzsāktā kara Ukrainā ELSAC darba kārtībā ir arī jautājumi, kas saistīti ar atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem un atbalstu Ukrainai.

2022. gada 7. jūnijā norisinājās OECD Nodarbinātības ministru sanāksme, kurā tika apstiprinātas vadlīnijas tālākam organizācijas darbam nodarbinātības politikas jomā. Ministri aicināja OECD uzraudzīt un vērtēt darba tirgus attīstības tendences un rīcībpolitikas atbildes pēc-pandēmijas laikā, palīdzēt veidot proaktīvas prasmju pilnveides programmas, atbalstīt efektīvu jauniešu politiku izstrādi, kā arī mazināt nevienlīdzību.

Labklājības ministrijas prioritātes sadarbībā ar OECD un ELS arī turpmāk būs rīcībpolitiku pilnveide iekļaujošāka darba tirgus veidošanai un pilnvērtīgākai Latvijas iedzīvotāju cilvēkresursu potenciāla izmantošanai; ienākumu nevienlīdzības un nabadzības mazināšana; un sociālo pakalpojumu pilnveide. Vienlaikus īpaša uzmanība jāpievērš potenciālo sadarbības projektu saturam un aktivitātēm, proti, lielākam uzsvaram būtu jābūt uz datu (kur iespējams, administratīvo mikrodatu) analīzi un uz tās rezultātiem balstītā izvērtējumā, rekomendāciju un ieteikumu sadaļām būtu jābūt izvērstākām un praktiski ieviešamām.

Vides politikas komiteja (*Environment Policy Committee – EPOC*)

EPOC prioritātes 2023.–2024.gadam ir klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās, atbalsts zaļo ekonomiku pārveidei, noturīgas pārejas nodrošināšana un kopējo vides ambīciju uzlabošana.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar EPOC:

- vides un ekonomisko politiku integrācija, ilgtspējīgas nodokļu politikas veidošana;
- atkritumu apsaimniekošana un resursu produktivitāte (aprites ekonomikas monitoringa mehānismu izveide, pārtikas atkritumu apsaimniekošana).

Nākamās EPOC sanāksmes plānotas 2022. gada 2.–4. novembrī (virtuāli) un 2023. gada 8.–10. februārī (klātienē).

Ķīmikāliju un biotehnoloģiju komiteja (*Chemicals and Biotechnology Committee – CBC*)

Pārskata periodā nodrošināta globālā vides foruma par dzīvsudrabu “*Working towards the elimination of mercury and reducing its harmful impacts to human health and the environment*” sagatavošana, foruma norise plānota 2022. gada 7.–8. novembrī.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar CBC ir:

- atbalsts starptautiskajai ķīmisko vielu pārvaldības attīstības nodrošināšanai pēc 2020. gada;
- jauno ķīmisko vielu pārvaldības iniciatīvu īstenošana, tostarp (nanomateriālu un nanotehnoloģiju, endokrīnās sistēmas grāvējvielu, vidē noturīgo farmācijas piesārņotāju risku novērtēšana un pārvaldība).

Nākamās CBC sanāksmes plānotas 2022. gada 7.–10. novembrī un 2023. gada 10.–13. februārī.

Veselības komiteja (*Health Committee*)

Pārskata periodā Veselības ministrijas pārstāvji videokonferences formātā piedalījušies OECD Veselības komitejas 30. sesijā 2021. gada 1.–2. decembrī un klātienē 31. sesijā 2021. gada 30. jūnijā – 1. jūlijā, kā arī Veselības komitejas ekspertu grupu sanāksmēs:

1. Sabiedrības veselības ekonomikas ekspertu darba grupa (EGEPH) 2022. gada 9.–10. maijā;
2. Veselības statistikas darba grupa 2021. gada 4.–5. oktobrī;
3. Veselības aprūpes kvalitātes un iznākumu darba grupa (HCQO) 2021. gada 5. oktobrī un 2022. gada 12.–13. maijā;
4. Zāļu un medicīnisko ierīču darba grupa 2021. gada 28. oktobrī un 2022. gada 24.–25. maijā;
5. Kopīgā veselības budžeta tīkla sanāksme 2022. gada 10.–11. februārī.

Sabiedrības veselības ekonomikas ekspertu darba grupa parasti skata plašu jautājumu loku, kas bieži saistīts ar esošajām aktualitātēm, tostarp ar kopīgiem projektiem ar citām starptautiskām organizācijām (Pasaules Veselības organizācija ES institūcijas u.c.). Kā pēdējā laika aktualitātes var minēt nepietiekamas fiziskās aktivitātes ietekme uz izdevumiem veselības aprūpei, sekundārās un terciārās profilakses izmaksu efektivitātes modelēšana, antimikrobās rezistences problēmas risinājumi. Saistībā ar Covid-19 pandēmiju tika analizētas izmaksas, kas rodas veselības aprūpes iestādēs, lai panāktu personāla drošību. Latvijai ir ļoti vērtīgi gūt informāciju par labākās prakses piemēriem, kā sasniegt kvalitatīvu rezultātu veselības aprūpē un profilaksē ar ekonomiskiem izmaksas ietaupošiem risinājumiem.

Latvijas prioritātes, piedaloties Veselības statistikas darba grupā, ir piedalīties rādītāju definīciju saskaņošanā un veselības sistēmas darbības rādītāju uzlabošanā, kā arī izveidot tādu veselības informācijas sistēmu Latvijā, kas pilnībā nodrošinātu kopīgajās datu vākšanas anketās iekļauto rādītāju savākšanu Latvijā un to pilnīgu atbilstību kopīgi pieņemtajām definīcijām, nodrošinot datu starptautisko salīdzināmību, kā arī ieteikto starptautisko klasifikāciju lietošanu visās ar veselības aprūpes nodrošināšanu saistītās iestādēs.

Ieguvumi Latvijai no dalības OECD Veselības statistikas darba grupā ir veselības informācijas sistēmas izveide, kas balstās uz starptautiski pieņemtiem rādītājiem un atbilst starptautiski noteiktām definīcijām un datiem, kas kodēti, izmantojot starptautiski pieņemtas un atzītas klasifikācijas, šādi nodrošinot Latvijas datu starptautisko salīdzināmību, kas ir nepieciešams

veselības aprūpes jomā strādājošajiem ekspertiem, lēmumu pieņēmējiem un veselības statistikas datu lietotājiem, lai iegūtu patiesu informāciju par situāciju Latvijā.

Piedaloties Veselības aprūpes kvalitātes un iznākumu darba grupā, Latvijas prioritātes ir piedalīties veselības aprūpes kvalitātes rādītāju definīciju saskaņošanā un veselības sistēmas darbības rādītāju uzlabošanā, kā arī nodrošināt kopīgajās datu vākšanas anketās iekļauto rādītāju datu apkopošanu Latvijā un to pilnīgu atbilstību kopīgi pieņemtajām definīcijām, nodrošinot datu starptautisko salīdzināmību. Jaunākie dati ļauj novērtēt Covid-19 pandēmijas radīto slogu veselības aprūpes sistēmai OECD dalībvalstīs. Informācija tika publicēta 2021. gada novembrī izdevumā “*Health at a Glance*”. Ieguvumi no dalības OECD Veselības aprūpes kvalitātes un iznākumu darba grupā ir iespēja izmantot veselības aprūpes kvalitātes rādītāju definīcijas, aprēķina metodiku un citu valstu pieredzi, veidojot veselības aprūpes sistēmas darbības novērtēšanas sistēmu, tajā skaitā veselības aprūpes kvalitātes rādītāju sistēmas izveidē, lai salīdzinātu stacionāru darbības rezultātus Latvijā. Tas ir nozīmīgi, jo balstās uz starptautiski pieņemtiem rādītājiem un noteiktām definīcijām, šādi nodrošinot Latvijas datu starptautisko salīdzināmību.

Zāļu un medicīnisko ierīču darba grupas darbs pamatā vērsts uz izdevumu zāļu iegādei samazināšanu/optimizēšanu. Šai nolūkā sanāksmēs tiek uzklauti arī farmācijas industrijas pārstāvji. Viņa no galvenajām šī brīža prioritātēm ir farmācijas tirgu caurskatāmība (*transparency*). OECD sākusī darbu pie programmas, kas ietver piecus atšķirīgus, bet ar tematiski saistītus virzienu, kas aptver zāļu pieejamības, cenu noteikšanas, konkurences, izdevumu un nozares darbības jautājumus. Tāpat īpaša uzmanība veltīta izdevumu par zālēm analīzei slimnīcās un citās veselības aprūpes iestādēs. Šis darbs plānots 2021./2022.gadam un tiks regulāri skatīts darba grupā. Šie jautājumi ir ļoti svarīgi arī Latvijai, jo īpaši zāļu pieejamības un cenas problēma, tādēļ ir ļoti vērtīgi izmantot gan darba grupā iegūto citu valstu pieredzi, gan ekspertu pētījumu rezultātus.

Tāpat jāmin Veselības ministrijas un padotības iestāžu ekspertu aktīva iesaiste OECD ekonomikas pārskata par Latviju sagatavošanā 2021.gada oktobrī–2022. gada janvārī (pārskats prezentēts 2022. gada 9. martā, pasākumā piedalījās veselības ministrs un vairāki VM pārstāvji).

Publiskās pārvaldības komiteja (*Public Governance Committee – PGC*)

PGC ietver šādas darba grupas:

- Publiskā sektora nodarbinātības un vadības darba grupa (*The Public Employment and Management Working Party – PEM*);
- Augstāko amatpersonu tīkls godprātības jautājumos (*Working Party of Senior Public Integrity Officials – SPIO*);
- Atvērtās pārvaldības darba grupa (*OECD Working Party on Open Government*);
- Valdības centru (*Centres of Government (CoGs)*) tīkla vecākās amatpersonas;
- OECD Publiskā sektora inovāciju observatorija (*OECD Observatory of Public Sector Innovation – OPSI*; Nacionālais kontaktpunkts – Valsts kanceleja).

Pārskata periodā Valsts kancelejas pārstāvis piedalījās šādos OECD Publiskās pārvaldības komitejas organizētajos pasākumos:

- 1) OECD Publiskās pārvaldības komitejas 64. sesija (attālināti) 2021. gada 20.–21. oktobrī;
- 2) OECD Publiskās pārvaldības komitejas 65. sesija (attālināti) 2022. gada 20.–22. aprīlī;
- 3) OECD Publiskās pārvaldības komitejas *ad hoc* sesijā (attālināti) 2022. gada 29.–30. jūnijā.

PGC sēdēs aktuālās tēmas ir uzticēšanās valsts institūcijām, demokrātijas stiprināšana, dezinformācija, digitālā demokrātija, zaļā kursa pārvaldība, valsts institūciju atbildība par globālajiem izaicinājumiem, iedzīvotāju līdzdalība un pārstāvība sabiedriskajā dzīvē. OECD Publiskās pārvaldības komiteja pārskata periodā uzsāka jaunu darbības virzienu Stiprinot demokrātiju (*Reinforcing Democracy*). Komitejas sēdēs notika gatavošanās 2022. gada 17.–18. novembrī iecerētajai OECD Publiskās pārvaldības komitejas ministru sanāksmei un Globālajam forumam. Ministru sanāksmē plānots pieņemt ministru deklarāciju par atbalstu uzticēšanās un demokrātijas stiprināšanai (*Ministerial Declaration on Building Trust and Reinforcing Democracy*), kā arī trīs rīcības plānus demokrātijas stiprināšanai – dezinformācijas apkarošanas, iedzīvotāju līdzdalības un pārstāvības sabiedriskajā dzīvē un zaļā kursa pārvaldības rīcības plānus. Globālajā forumā uzstāsies Baltijas Mediju izcilības centrs.

2021. gada 8. novembrī attālināti notika Publiskā sektora nodarbinātības un vadības darba grupas (PEM) sanāksme, kura galvenokārt tika veltīta, lai prezentētu OECD PEM pētījumu "*The Future of Work in the Public Service*¹⁰". Šajā pētījumā iezīmēta nākotnes valsts dienesta vīziju, kas ir balstīta 3 F- *forward-looking, flexible, fulfilling*, proti, valsts dienests, kurš ir ar skatu nākotnē, elastīgs un kurš sniedz ikvienam valsts dienestā nodarbinātajam gandarījumu un piepildījumu. Tajā arī tika izcelta publiskā sektora līderu nozīme pārmaiņu veidošanā. Šajā sanāksmē arī tika iezīmētas galvenās tēmas, kurām tiks pievērsta īpaša uzmanība 2022. gadā - darbaspēka mobilitāte, elastība un mācīšanās un attīstība (*Workforce Mobility/Flexibility, and Learning and Development*).

PGC prioritātes 2022.-2023. gadā:

Prioritātes, kuras izriet no PGD Darba programmas 2023-24:

- efektīva, inovatīva, nākotnei gatava un digitāla valdība un uz iedzīvotāju vērsti pakalpojumi;
- atvērta, iekļaujoša un atklāta pārvaldība un aktīva pilsoniskā sabiedrība;
- vairot datu pieejamību par uzticēšanos valsts institūcijām un valstu publiskās pārvaldības apskatus (*Public Governance Surveys*).

PGC prioritāte ir iepriekš aprakstītais *Reinforcing Democracy* jaunais darba virziens.

Aktualitāte ir un attiecīgi nākotnes prioritāte Ministru sanāksme un Globālais forums 2022. gada 17.–18. novembrī Luksemburgā un rezultātā pieņemtie ministru deklarācija un rīcības plāni (sk. iepriekš).

Valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības darba grupa (*Working Party on State Ownership and Privatisation Practices*)

Darba grupas prioritātes turpmākajam darbam ir sekojošas:

- 1) OECD Korporatīvās pārvaldības principu pārskatīšana un atjaunošana;
- 2) OECD Valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības vadlīniju pārskatīšana un atjaunošana;
- 3) OECD Pretkorupcijas un integritātes vadlīniju ieviešana un progresu novērtēšana;
- 4) Dalībai OECD pieteikušos valstu (Argentīna, Brazīlija, Bulgārija, Horvātija, Peru un Rumānija) izvērtēšana, sagatavojot novērtējuma ziņojumus par šo valstu praksi valsts

---

¹⁰ Pieejams: <https://www.oecd.org/gov/public-employment-and-management-2021-938f0d65-en.htm>

kapitālsabiedrību pārvaldīšanā un tās atbilstību OECD Valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības vadlīnijām;

- 5) Zināšanu bāzes pilnveidošana valsts kapitālsabiedrību pārvaldības un privatizācijas jautājumos, tai skaitā, novērtējot OECD Valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības vadlīniju ieviešanas progresu informācijas atklāšanas un kapitālsabiedrības padomes darbības jautājumos.

Nākamā darba grupas sēde plānota klātienē Parīzē 2022. gada 25.–26. oktobrī. Tajā plānots skatīt jautājumu par nacionālajām praksēm OECD Pretkorupcijas un integritātes vadlīniju ieviešanā, sākotnējo ziņojuma projektu par OECD Valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības vadlīniju ieviešanas progresu informācijas atklāšanas un kapitālsabiedrības padomes darbības jautājumos, jautājumu par dalībai OECD pieteikušos valstu izvērtējuma procedūras veikšanas secību. Tāpat paredzēts pārvēlēt darba grupas Vadības biroju, no Latvijas puses ir apstiprināta PKC vadītāja vietnieka Vladislava Vespera kandidatūra pārvēlēšanai Vadības biroja sastāvā.

Regulatīvās politikas komiteja (*Regulatory Policy Committee – RPC*)

RPC turpina darbu starptautiskās sadarbības regulējuma jomā attiecībā uz starptautisku organizāciju izdotu tiesību aktu un starpvalstu līgumu izstrādi un piemērošanu.

Pārskata periodā Valsts kancelejas pārstāvis piedalījās šādos RPC organizētajos pasākumos:

- 1) 2021. gada 19. novembra Īpašā sesija: Savienot privātā sektora likumdošanas iniciatīvas ar valdības vadītu likumdošanu publisku mērķu sasniegšanai;
- 2) 2021. gada 22.–23. novembra OECD Regulatīvās politikas komitejas 25. sesija;
- 3) 2022. gada 28.–29. jūnija OECD 13. konference par likumdošanas procesa novērtējumu.

Minētajos pasākumos dalībvalstis, starptautiskās institūcijas, kā arī privātā sektora pārstāvji aktualizēja esošos problēmjautājumus regulatīvās politikas instrumentu izmantošanā, kā arī diskutēja par potenciālajiem risinājumiem (piemēram, kā uzlabot sabiedrības līdzdalību likumdošanas procesā, kā padarīt efektīvāku tiesību aktu ietekmes izvērtējumu). Pasākumu dalībnieki informēja par esošo praksi dažādās dalībvalstīs, kā arī dalībvalstu pārstāvji tika aicināti piedalīties darbnīcās, kurās notika konkrētākas diskusijas par atsevišķiem regulatīvās politikas jautājumiem.

OECD Regulatīvās komitejas rīkotajos pasākumos dalībvalstis nereti tika aicinātas izmantot digitālus risinājumus likumdošanas procesa uzlabošanai. 2021. gada septembrī darbību uzsāka Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls (TAP portāls), kas nodrošina efektīvāku Ministru kabinetā izskatāmo dokumentu virzību, tai skaitā uzlabo sabiedrības līdzdalības iespējas tiesību aktu izstrādes procesā. TAP portāla izstrādē tika ņemtas vērā minētajos pasākumos gūtās atziņas un citu dalībvalstu pieredze.

Atvērtās pārvaldības darba grupa (*Working Party on Open Government*)

Darba grupa strādā pie sabiedrības līdzdalības, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas, atklātības un informācijas pieejamības un publiskās komunikācijas jautājumiem. No Latvijas piedalās Valsts kanceleja un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

OECD 5. atvērtās pārvaldības darba grupas sanāksme (*5th Meeting of the Working Party on Open Government*):

OECD sanāksme notika Helsinkos (Somijā), 2022. gada 11. – 13. maijā. Sanāksmē piedalījās Valsts kancelejas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji. Sanāksmi atklāja Somijas pašvaldību lietu ministre *Sirpa Paatero*. Viņa atzina, ka ne visiem jāpiedalās lēmumu pieņemšanā, taču ir svarīgi, ka visiem ir vienlīdzīgas iespējas piedalīties. Sanāksmē uzmanība tika veltīta sabiedrības līdzdalībai, tostarp inovatīvām pieejām atvērtās pārvaldības un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā. Somija prezentēja sabiedrības līdzdalībā plaši izmantoto Dialoga metodi, kā arī Somijas Nacionālo demokrātijas programmu 2025.

Dialoga metode:

Somija sāka rīkot dialoga apļus Covid-19 pandēmijas laikā, ar mērķi noskaidrot, kā jūtas iedzīvotāji un kādas ir to bažas un gaidas. Dialoga metode ietver tematiskas sarunas ar iedzīvotājiem, kuru mērķis galvenokārt ir uzklaut iedzīvotāju pieredzi un viedokli aktuālos jautājumos. 2022. gadā šīs metodes apguve un pilotēšana aizsākta arī Latvijā, iesaistoties Valsts kancelejai, Fondam atvērtai sabiedrībai DOTS u.c.

2022. gadā publicēts OECD Globālais ziņojums par publisko komunikāciju, kurā izcelta pieaugoša publiskās komunikācijas kā pārvaldības rīka loma (*OECD Report Public Communication: The Global Context and the Way Forward*¹¹). Latvija sniedza atbildes uz OECD aptaujas anketu šī ziņojuma izstrādes gaitā. OECD pētījuma rezultāti palīdzēs stiprināt komunikācijas lomu valsts institūciju darbā.

OECD pētījums par atvērtu pārvaldību (OECD Survey on Open Government):

Nolūkā vērtēt OECD Padomes 2017. gada Rekomendācijas par atvērtu pārvaldību¹² izpildi, pārskata periodā OECD turpināja vākt datus OECD pētījuma par atvērtu pārvaldību ietvaros.

Izmantojot tos, OECD gatavo dažādus ziņojumus, kā arī 2022.–2023. gadā izstrādās Atvērtās pārvaldības indeksu (*OECD Open, Participatory and Representative Government Index*) – visaptverošu publiskās pārvaldes atklātības, līdzdalības un pārstāvības indeksu.

2022. gadā OECD gatavo ziņojumu *The Protection and Promotion of Civic Space: The Global Context and the Way Forward*. Pētījumā iekļauti dati par 51 valsti (izmantotas atbildes uz *OECD Survey on Open Government*). Pētījums būs par normatīvo, politiku

Valdības centru tīkls (*Centres of Government (CoGs) Network*)

Valdības centru tīkla uzmanības centrā ir valdības centru loma, funkcijas, struktūra. Pārskata perioda aktualitātes ir valdības centru loma Covid-19 pandēmijas pārvaldībā, kā arī to loma stratēģiskās vadības un starpinstitūciju sadarbības nodrošināšanā valsts pārvaldē. Valdības centru tīklā piedalās Valsts kanceleja un Pārresoru koordinācijas centrs.

Valsts kancelejas pārstāve Inita Pauloviča 2022. gada 8. jūlijā OECD, Parīzē uzstājās OECD 2. ekspertu grupas sanāksmē “Neformālā ekspertu grupa stratēģisko lēmumu pieņemšanas jautājumos valdības centrā” (*OECD Informal Expert Group on Strategic Decision-making at the Centre of Government*).

Valsts kanceleja 2022. gada 1. februārī attālināti piedalījās OECD 1. ekspertu grupas sanāksmē *OECD Informal Expert Group on Strategic Decision-making at the Centre of Government*.

¹¹ <https://www.oecd.org/gov/oecd-report-on-public-communication-22f8031c-en.htm>

¹² <https://www.oecd.org/gov/Recommendation-Open-Government-Approved-Council-141217.pdf>

Izglītības politikas komiteja (*Education Policy Committee – EDPC*)

EDPC darba mandātā ir noteikts, ka EDPC mērķis ir palīdzēt OECD dalībvalstīm izstrādāt efektīvu un uz pierādījumiem balstītu izglītības politiku, lai sasniegtu individuālos, sociālos, kultūras un ekonomiskos mērķus. EDPC darba virsmērķi:

- 1) veicināt izglītības sistēmu atjaunošanos no Covid-19 krīzes un veicināt to noturīgumu pret nākotnes izaicinājumiem un atbilstību 21. gadsimta procesiem un tendencēm;
- 2) stiprināt sociālo vienlīdzīgumu un ekonomisko izaugsmi OECD dalībvalstīs un partnervalstīs, attīstot nepieciešamās kompetences un prasmes, tai skaitā, sniedzot atbalstu Ukrainai kara ietekmes uz izglītību mazināšanai;
- 3) atbalstīt OECD dalībvalstis un partnervalstis efektīvu izglītības reformu īstenošanā no pirmsskolas līdz augstākajai izglītībai, kā arī pieaugušo izglītību;
- 4) veicināt OECD standartu un labās prakses izglītībā ieviešanu globālā mērogā kopsakarā ar OECD Globālo attiecību stratēģiju.

Mīnēto atbalstu OECD sniedz, īstenojot šādas atbalsta aktivitātes, kurās piedalās arī Latvija:

- OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma PISA (*Programme for International Student Assessment*);
- Izglītības politiku apskats (*Education Policy Outlook*);
- Izglītības pētījumu un inovāciju centra CERI darbs (*Centre for Educational Research and Innovation*);
- OECD izglītības indikatori un statistikas datu apkopojumi (*Education at a Glance: OECD indicators, Education GPS un Education Indicators in Focus*);
- Pieaugušo prasmju apsekojums (*Survey of Adult Skills*) (*PIAAC*) (*The Programme for the International Assessment of Adult Competencies*);
- Prasmju stratēģija (*OECD Skills Strategy*);
- Starptautiskais mācību vides pētījums TALIS (*Teaching and Learning International Survey*).

Latvijā apskatītajā laika posmā tika turpināts darbs iepriekš identificētajos prioritārajos virzienos sadarbībai ar OECD EDPC, kas ir noteikti Ministru kabineta 2016. gada 18. augusta sēdē izskatītajā informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanos Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)” (prot. Nr.14, 4.§):

- 1) visu pakāpju izglītības vides kvalitātes paaugstināšana;
- 2) vērtībizglītībā balstītu indivīda profesionālo un sociālo prasmju attīstība dzīvei un konkurētspējai darba vidē;
- 3) izglītības kvalitātes monitoringa attīstība Latvijā, aptverot šādas tematiskās jomas:
  - dalība OECD starptautiskajos izglītības pētījumos, attīstot starptautiski salīdzināmos rādītājus, kā arī veicinot cilvēkresursu prasmju attīstību strādāt ar starptautiskajiem pētījumiem;

- nacionālā līmeņa izglītības kvalitātes uzraudzības indikatoru noteikšana, analizējot t.sk. citu OECD dalībvalstu pieredzi;
- resursu pārvaldības efektivitātes uzlabošana nacionālajā, reģionālajā un vietējā līmenī, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību.

Šobrīd Latvijai nozīmīgākie EDPC darba kārtības jautājumi ir gatavošanās Ministru līmeņa komitejas sanāksmei 2022. gada 7.–8. decembrī “Iekļaujošas un taisnīgas sabiedrības atjaunošana ar izglītības palīdzību” (*Re-building an inclusive and equitable society through education*).

Noslēdzas darbs pie 2023.–2024.gada Darba un budžeta programmas sagatavošanas. Dalībvalstis ir izvirzījušas šādas tematiskās prioritātes – iekļautība un vienlīdzīgums izglītībā, nākotnes izglītības saturs un prasmes, viedie dati, digitālās tehnoloģijas un mākslīgais intelekts izglītībā, izglītības digitālā transformācija un attālināto mācību kvalitāte un pieejamība, profesionālās izglītības attīstība, skolotāju un mācītspēku profesijas nākotne u.c.

Pārskata periodā OECD EDPC netika apstiprināti jauni OECD juridiskie instrumenti.

Pārskata periodā notikušas divas komitejas sesijas - 30. sesija 2021. gada 16.–17. novembrī un 31. sesija 2022. gada 7.–8. aprīlī. Dalībvalstis iepazinās ar 2021.–2022. gada Darba un budžeta programmas projektu īstenošanas progresu un rezultātiem, kā arī vienojās par 2023.–2024.gada Darba un budžeta programmas struktūru kopsakarā ar Dalībvalstu izvirzītajām prioritātēm un projektu vērtējumiem, kas nosaka direktorāta finansējuma sadalījumu nākošajā divgadē.

Pavasara sesijā tika apspriesta EDPC aktualizētā Globālo attiecību stratēģija. Ņemot vērā notikumus Ukrainā, pilnībā patraukta OECD sadarbība ar Krievijas Federāciju izglītībā. Komisijas sēdē piedalījās Ukrainas pārstāvji, informējot par situāciju izglītības sistēmā un aicinot OECD Dalībvalstis uz sadarbību kara ietekmes mazināšanai. Šajā saistībā tika apspriests OECD Rīcības plāns Ukrainas atbalstam, kas ietver pasākumus izglītības sistēmas stiprināšanai un mācību nepārtrauktības nodrošināšanai Ukrainā, tostarp atbalsts attālināto mācību īstenošanā un tiešsaistes eksaminēšanas organizēšana, iesaistot PISA centrus. Latvija, tāpat kā citas Dalībvalstis, pauda solidaritāti Ukrainas tautai un informēja par situāciju saistībā ar Ukrainas bēgļu uzņemšanu.

Tāpat pavasara sesijā tika apspriesta EDPC Ministru sanāksmes darba kārtība un sanāksmes dokumenti, tai skaitā vienlīdzīguma indikatoru izlase *Dashboards of Indicators on Equity in and through Education*.

2021.gada 3.decembrī tiešsaistē notika EDPC Ideju apmaiņa par skolotāju profesijas lomu, iespējām un izaicinājumiem, izglītībai atjaunojoties no Covid-19 krīzes “*Teacher and teaching for education recovery*”, kurā piedalījās arī vairāki Latvijas pārstāvji.

Pārskata periodā turpinājās darbs pie ministru līmeņa EDPC sanāksmes gatavošanas. Izveidota īpaša Neformālā darba grupa (IWG), ko vada Norvēģija, kas būs arī gaidāmās ministru sanāksmes *Chair*. Darba grupā notika diskusijas par ministru sanāksmes darba kārtību, dokumentāciju, tai skaitā sagatavojamo iznākumu dokumentu, ielūgumiem un finansējumu.

Zinātnes un tehnoloģiju politikas komiteja (*Committee for Scientific and Technological Policy – CSTP*)

CSTP saskaņā ar tās mandātu ir atbildīga par sadarbības veicināšanu starp OECD dalībvalstīm un partneriem zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju jomā, lai sasniegtu ekonomiskās, sociālās un zinātniskās attīstības mērķus, veicinātu ilgtspējīgu attīstību, iedzīvotāju labklājību un zināšanu robežu paplašināšanu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju politikas

sasaistei ar citiem valdības politikas virzieniem, kam ir aizvien lielāka nozīme globalizēto zināšanu ekonomiku attīstībā. Latvija turpināja darbu iepriekš identificētajos prioritārajos virzienos sadarbībai ar OECD CSTP, kas ir noteikti 2016. gada 18. augusta Ministru kabineta sēdē izskatītajā informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanos Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)” (prot. Nr. 14, 4.§):

1. zinātniski-pētnieciskās kapacitātes stiprināšana, veidojot konsolidētu pētniecības sistēmu ar spēcīgiem zinātniskajiem institūtiem un universitātēm kā zināšanu centriem ar atvērtu zinātnes infrastruktūru;
2. dalība starptautiskajos pētījumos zinātnes jomā, veicinot Latvijas sekmību projektu konkursos un rezultātu publicitāti;
3. cilvēkkapitāla attīstība zinātnē un inovācijās, mazinot cilvēkkapitāla aizplūšanu, veicinot tā iesakņošanu un vienlaikus – zinātniski-pētniecisko institūciju un zinātnieku grupu starptautisko tīklošanas un sadarbību.

Pārskata periodā notikušas divas komitejas sesijas – 119. sesija 2021. gada 20.–22. oktobrī un 120. sesija 2022. gada 5.–7. aprīlī. Apspriesti galvenie darba virzieni un rezultāti 2021.–2022. gada Darba un budžeta programmas īstenošanā un 2023.–2024. gada Darba un budžeta programma kopsakarā ar Dalībvalstu izvirzītajām prioritātēm un projektu vērtējumiem, kas nosaka direktorāta finansējuma sadalījumu nākošajā divgadē. Apspriesti galvenie komitejas darba virzieni – zinātne, tehnoloģijas un inovācijas (STI) zaļajai pārejai, STI politika 2025 ilgtspējīgai attīstībai, STI standartus nosakošie instrumenti, STI Outlook 2023 publikācija, darbs ar specifiskām valstīm. Tāpat apspriesta 2023. gada CSTP Ministru sanāksmes potenciālā norise un saturs.

2021. gada 30. novembrī OECD STI pārstāvis *Philippe Larrue* piedalījās IZM, RTU un Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta organizētā vebinārā “Misijas pieeja globālo izaicinājumu risināšanai” (*Mission approach to tackle Global challenges*) ar prezentāciju par uz misiju orientētas pētniecības metodoloģiju.

Parīzē izveidota neformālā Zinātnes un tehnoloģiju padomnieku sadarbības grupa, kas regulāri tiek ar STI direktorātu par dažādiem STI politikas jautājumiem. Pēdējā sanāksme bija veltīta sadarbībai kosmosa jomā un OECD Kosmosa foruma prioritātēm – kosmosa industrijas ekonomiskie aspekti.

2022. gada 8.–9. martā IZM pārstāvis piedalījās OECD *MARIAD* darba grupas par pētniecības metadatu un administratīvo datu statistisko analīzi zinātnes politikas veidošanai darbseminārā, kurā OECD pārstāvji prezentēja kopš 2016. gada izstrādāto pētniecības projektu finansējuma sadalījuma analīzes rīku *Fundstat*, kura ieviešanu pārraudzīs *MARIAD* ekspertu grupa. *Fundstat* rīks, izmantojot tekstizraces un MI mašintulkošanas paņēmienus, ļauj analizēt projektu finansējuma administratīvos datus un metadatus dažādās detalizācijas pakāpēs un tematiskos šķērs griezumos. Šīs analīzes var tikt izmantotas, lai attīstītu statistiskos indikatorus zinātnes finansējuma analīzei.

Darbsemināra ietvaros *MARIAD* darba grupas un vairāku valstu pārstāvji dalījās līdzšinējā pieredzē ar pētniecības metadatu un administratīvo datu analīzi.

Līdz šim nav paredzēta Latvijas dalība *Fundstat* rīka izstrādē, bet *Fundstat* rīks var tikt izmantots, lai caur metadatu analīzi uzlabotu zinātnes politikas monitoringu.

Statistikas un statistikas politikas komiteja (*Committee on Statistics and Statistical Policy – CSSP*)

Laika posmā no 2021. gada jūlija līdz 2022. gada jūlijam Centrālā statistikas pārvalde (turpmāk – CSP) turpināja piedalīties OECD darba grupu un komiteju darbā par statistikas metodoloģijas izstrādes un pilnveidošanas aktuāliem jautājumiem, daloties pieredzē un labākajās praksēs ar OECD dalībvalstu ekspertiem jaunu, inovatīvu statistisko metožu izstrādē un pielietošanā.

Papildus regulārajam darbam pamata ekonomisko un sociālo datu nodrošināšanai, OECD Statistikas un statistikas politikas komitejas darba stratēģiskie virzieni skar COVID-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi un prakšu tālāku attīstību datu savlaicīguma kontekstā pandēmijas seku ietekmes mērīšanai, darba stiprināšanu klimata pārmaiņu uzraudzībai, tajā skaitā iesaistoties vides mērījumu rādītāju paneļa izstrādē, kā arī digitalizācijas un globalizācijas izaicinājumu un iespēju labāku uztveršanu statistikā un labklājības un ilgtspējas rādītāju attīstību.

Pārskata periodā notikušajā CSSP sanāksmes (2022. gada 22.–23. jūnijs) darba kārtībā bija jautājumi par ilgtermiņa klimata mērķu sasniegšanas mērīšanu, ekonomisko nevienlīdzību raksturojošu rādītāju izstrādi, Uzticēšanās pētījuma izstrādes gaitu un pirmajiem secinājumiem, kā arī aptaujas rezultātu prezentācija par garīgās veselības mērījumiem valstīs. Tāpat darba kārtībā diskusija par OECD un citu starptautisko statistikas organizāciju darba koordinēšanu atbalstam Ukrainai kara laikā un atveseļošanās laikā pēc kara beigām.

Lauksaimniecība

Lauksaimniecības komiteja (*Committee for Agriculture*)

Kopš 2021. gada rudens aktīvi noris gatavošanās OECD Globālajam lauksaimniecības forumam, kas notiks oktobrī, un Lauksaimniecības ministru līmeņa sanāksmei, kas plānota 2022. gada 3.–4. novembrī. Regulāri notiek neformālas padomdevēju darba grupas sanāksmes, kurās piedalās arī Zemkopības ministrijas pārstāvji.

Latvijas prioritātes Lauksaimniecības komitejā 2021.-2022. gada plānošanas periodā

- Pasākumi klimata jomā un metodes vai principi, lai novērtētu īstenoto klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus lauksaimniecībā (t.sk., SEG emisijas, bioekonomika, ekosistēmu pakalpojumi, oglekļa uzkrāšana augsnē);
- Ilgtspējīga pārtikas sistēma un pārtikas ķēdes (tirgus caurspīdīgums, kooperācija, līdzsvarota vērtības sadale, inovāciju nozīmīgums, ēnu ekonomikas mazināšana);
- Izturētspēja un riska pārvaldība lauksaimniecībā (noturība pie vairākiem riskiem, ilgtermiņa riski);
- Valstu salīdzinošās priekšrocības tirdzniecībā (nacionālo standartu ietekme uz tirdzniecību un konkurētspēju);
- Ikgadējie lauksaimniecības politiku pārskati un tirgus prognozes;
- Valstu inovāciju, produktivitātes un ilgtspējības pārskati.

Labības sēkļu shēma (*Cereals Seed Scheme*) un Stiebrzaļu un tauriņziežu sēkļu shēma (*Grasses and Legumes Seed Scheme*)

Zemkopības ministrija piedalījies divās sanāksmēs – tehniskajā darba grupā 2022. gada janvārī, kā arī tehniskajā darba grupā un ikgadējā sanāksmē 2022. gada jūnijā.

OECD aktuālie jautājumi, par kuriem notiek diskusijas:

- Pilotprojekts par sēkļu shēmu digitalizācijas izstrādi, nodrošinot sēkļu partiju izsekojamību un vienotu sistēmu OECD etiķetēm. Projekta galvenie ieguvumi – izmaksu un risku samazinājums, inovāciju ieviešana, biznesa domāšanas turpinājums. Projekta izstrādes laikā tiks radīts “*Seed lot traceability Hub*”, kā arī digitālās sēkļu etiķetes, uz kurām būs QR kods, un attiecīgi izstrādās validācijas rīku, lai etiķetes varētu apstiprināt/noraidīt. Tiks izveidota OECD šķirņu datubāze, kas nodrošinās to, ka jaunās šķirnes tiek iekļautas datubāzē uzreiz, ne tā kā tagad – tikai tad, kad saraksts tiek atjaunots – 2 reizes gadā.
- Prasības hibrīdo kviešu sertifikācijai, kas ir iekļautas arī Eiropas Savienības direktīvās, attiecīgi arī Latvijā šīs prasības ieviestas no 2022. gada 1. septembra.
- Kaņepju sēkļu shēmas pārskatīšana.
- Etiķešu uzlabošana. Plānots strādāt pie kopējām vadlīnijām mazo iepakojumu etiķetēšanai, kā arī pievērst uzmanību pirmsbāzes un bāzes sēkļu etiķetēšanai.
- Priekšlikums prasībām, kas jāievēro veidojot vienas sugas dažādu šķirņu sēkļu maisījumus. Neatrisināts ir jautājums par augu šķirņu aizsardzības prasību ievērošanu. Pagaidām nav risinājums tam, ko darīt ar aizsargātām šķirnēm, kuras tiek sajauktas maisījumā.
- Izstrādātas vadlīnijas ārkārtas gadījumiem (COVID, klimats, slimību uzliesmojumi u.c.), lai varētu nodrošināt OECD sēkļu shēmu piemērošanas nepārtrauktību.
- Paredzēts palielināt OECD sēkļu shēmu pamata bāzes dalības maksas lielumu par 500 eiro nākošajam gadam un arī vēl par 500 eiro 2024. gadam (pamata bāze šobrīd – 2 700 eiro, 2023. gadā – 3 200 eiro, 2024. gadā – 3 700 eiro).

Zemkopības ministrijas pārstāvji seko līdzi OECD Traktoru kodu sanāksmēm, un lai gan Latvija nav šī koda dalībvalsts, Latvijas sertifikācijas un testēšanas centrs ir izrādījis interesi par iespējamu Latvijas ekspertu dalību šajā shēmā. Jautājums vai Latvijai būtu jāpievienoties šiem kodiem, nākotnē būtu skatāms kopējā Latvijas OECD prioritāšu kontekstā.

Zivsaimniecības komiteja (*Fisheries Committee*)

Notikušas divas komitejas sesijas - 2021. gada novembrī un 2022. gada maijā. Š.g. 31. maijā notika zilās ekonomikas darba seminārs.

Galvenie jautājumi dienaskārtībā: 1. Globālā okeāna konference, vidē un ilgtspējā balstīti risinājumi; 2. Atbalsta pilnīgs liegums NNN zvejas flotei; 3. Datu vākšana un apkopošana zivsaimniecības pārskatam; 4. Informācijas datu bāzes un datu analīzes uzlabošana; 5. Zivsaimniecības atbalsta politiku ziņojums; 6. Diskusijas par budžetu, tā pieaugumu.

Latvijas prioritātes Zivsaimniecības komitejā 2021.–2022. gada plānošanas periodā:

- Zivsaimniecības (un ar to saistīto) informācijas datu bāzes struktūras pārskatīšana un uzlabošana;
- Ilgtspējīgs zvejniecības un akvakultūras produktivitātes pieaugums, nodrošinot ieņēmumu pieaugumu vienlaikus ievērojot arī zvejniecības un akvakultūras ilgtspējas;
- Zivsaimniecības ieguldījums “zilajā ekonomikā” – saistība starp zvejas iespējām, piekrastes iedzīvotāju ieņēmumiem, nodarbinātību un zvejniecības politiku, kurai jānodrošina pēc iespējas lielāka labuma gūšana vietējā ekonomikā.
- Covid-19 ietekme uz nozari un situācijas risinājumu rašana.